KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 30.5.2012 r.
COM(2012) 324 final

Zalecenie

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Portugalii z 2012 r.

oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Portugalię programu stabilności na lata 2012–2016

{SWD(2012) 324 final}

Zalecenie

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Portugalii z 2012 r.

oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Portugalię programu stabilności na lata 2012–2016

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych[1], w szczególności jego art. 5 ust. 2,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej[2],

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego[3],

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu Zatrudnienia,

po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Finansowym,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) W dniu 26 marca 2010 r. Rada Europejska przyjęła wniosek Komisji Europejskiej dotyczący wprowadzenia nowej strategii na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego, zatytułowanej „Europa 2020”, opartej na ściślejszej koordynacji polityki gospodarczej, która skupiać się będzie na najważniejszych obszarach wymagających podjęcia działań służących pobudzeniu europejskiego potencjału w dziedzinie zrównoważonego rozwoju i konkurencyjności.

(2) W dniu 13 lipca 2010 r. Rada przyjęła zalecenie w sprawie ogólnych wytycznych polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii (na lata 2010–2014), a w dniu 21 października 2010 r. decyzję dotyczącą wytycznych w sprawie polityki

---

1 Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.
2 COM(2012)324 wersja ostateczna.
3 P7_TA(2012)0048 i P7_TA(2012)0047

zatrudnienia państw członkowskich[4], które razem stanowią „zintegrowane wytyczne". Państwa członkowskie zostały poproszone o uwzględnienie zintegrowanych wytycznych w swojej krajowej polityce gospodarczej i polityce zatrudnienia.

(3) W dniu 12 lipca 2011 r. Rada przyjęła zalecenie w sprawie krajowego programu reform Portugalii na 2011 r.

(4) W dniu 23 listopada 2011 r. Komisja przyjęła drugą roczną analizę wzrostu gospodarczego, rozpoczynając w ten sposób drugi europejski semestr zintegrowanej i prowadzonej *ex ante* koordynacji polityki, który ma swoje umocowanie w strategii „Europa 2020".

(5) W dniu 2 marca 2012 r. Rada Europejska zatwierdziła priorytety dotyczące zapewnienia stabilności finansowej, konsolidacji fiskalnej i działań wspierających wzrost gospodarczy. Rada podkreśliła potrzebę kontynuacji zróżnicowanej konsolidacji fiskalnej sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu w celu przywrócenia gospodarce normalnych warunków udzielania pożyczek, wspierania wzrostu i konkurencyjności, rozwiązania problemu bezrobocia i społecznych skutków kryzysu, jak również w celu modernizacji administracji państwowej.

(6) W dniu 2 marca 2012 r. Rada Europejska wezwała także państwa członkowskie uczestniczące w pakcie euro plus, by przedstawiły swoje zobowiązania w ramach tego paktu odpowiednio wcześnie, tak by zobowiązania te mogły zostać włączone do ich programów stabilności lub konwergencji oraz krajowych programów reform.

(7) W dniu 2 maja 2012 r. Portugalia przedłożyła program stabilności obejmujący lata 2012–2016, natomiast w dniu 7 maja 2012 r. krajowy program reform.

(8) W dniu 30 maja 2011 r. Rada przyjęła decyzję wykonawczą 2011/344/UE w sprawie przyznania Portugalii średnioterminowej pomocy finansowej na okres trzech lat (2011–2014), zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) nr 407/2010 z dnia 11 maja 2010 r. ustanawiającym europejski mechanizm stabilizacji finansowej. W towarzyszącym protokole ustaleń podpisanym w tym samym dniu i w jego kolejnych uzupełnieniach określono warunki dotyczące polityki gospodarczej, na podstawie których wypłacana jest pomoc finansowa.

(9) Portugalia poczyniła znaczne postępy w wielu dziedzinach, mimo tego istotne kwestie pozostają nadal do rozwiązania. Jeżeli rząd chce odzyskać pełny dostęp do rynku w okresie objętym programem, istotne jest osiągnięcie celów budżetowych. Aby ograniczyć zagrożenia, na które narażona jest realizacja celów budżetowych na 2012 r., pierwszorzędne znaczenie ma szybkie i zdecydowane wdrożenie programowych środków polityki fiskalnej o charakterze strukturalnym. Jednocześnie rząd powinien skupić się na reformach, które dotyczą krajowych wyzwań w sferze konkurencyjności. Wcześniejsze plany dewaluacji przy pomocy środków polityki fiskalnej nie są realizowane w budżecie na 2012 r. Tym ważniejsze jest zatem szybkie przyjęcie dodatkowych reform strukturalnych na rynku pracy i rynkach produktowych celem ograniczenia kosztów pracy, zwiększenia elastyczności oraz ograniczenia barier dostępu. Aby pokonać partykularne interesy blokujące reformy, konieczna będzie wytrwałość oraz determinacja rządu.

---

[4] Decyzja Rady 2012/238/UE z dnia 26 kwietnia 2012 r.

(10) Podsumowując, w trzecim przeglądzie programu dostosowania gospodarczego stwierdzono, że Portugalia realizuje warunki określone w protokole ustaleń zgodnie z planem. W szczególności, docelowy poziom deficytu budżetowego na rok 2011 (5,9 % PKB) został zrealizowany z nawiązką dzięki dokonaniu przeniesienia funduszy emerytalnych banków do państwowego systemu zabezpieczenia społecznego w wysokości odpowiadającej 3,5 % PKB. Mimo że operacja ta była jednorazowa, konsolidacja strukturalna w 2011 r. była silna, wynosząc 3,5 % PKB. Banki są na drodze do zrealizowania do końca roku wymogów kapitałowych określonych w programie, jednak ich pozycje kapitałowe muszą ulec dalszemu polepszeniu w 2012 r. zgodnie z wymaganiami programu, jak również w związku z wymogiem Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego dotyczącym uwzględnienia ekspozycji na dług państwowy, szczególnego programu kontroli na miejscu i planowanego transferu prywatnych funduszy emerytalnych banków.

(11) Spadek PKB w 2011 r. był mniejszy niż przewidywano, natomiast eksport oraz konsumpcja kształtowały się lepiej niż zakładano. Jednakże w czwartym kwartale 2011 r. i na początku 2012 r. odnotowano słaby popyt krajowy, gwałtowny wzrost bezrobocia oraz niski poziom optymizmu przedsiębiorców. Według prognozy Komisji z wiosny perspektywy na rok 2012 uległy pogorszeniu i w chwili obecnej zakłada się, że PKB obniży się o 3,3 %, tj. o trzy punkty procentowe więcej niż przewidywano w prognozie z jesieni. Wzrost gospodarczy w 2013 r. będzie również bardziej ograniczony niż pierwotnie sądzono. Dzięki temu, że portugalski eksport zdobywa udziały w rynku poza terytorium UE, a import charakteryzuje się poważnym spadkiem, dostosowanie zewnętrzne przebiega co prawda nadzwyczaj szybko, ale nadal nie ma pewności co do trwałości takiej sytuacji. Biorąc pod uwagę wysokie zadłużenie zagraniczne Portugalii, wymagane będą dalsze bardzo gruntowne działania dostosowawcze o charakterze strukturalnym.

(12) Celem budżetowym na 2012 r. jest zmniejszenie deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych do 4,5 % PKB, co jest zgodne z wymogami programu dostosowania gospodarczego oraz zaleceniami Rady udzielonymi Portugalii w ramach procedury nadmiernego deficytu. Średniookresowe plany konsolidacji fiskalnej przedstawione w programie stabilności są również spójne z głównymi celami dotyczącymi deficytu określonymi w programie dostosowania gospodarczego, ponadto przewiduje się, że wskaźnik relacji deficytu do PKB osiągnie wartość 3 % PKB w 2013 r. Budżet na 2012 r. przewiduje działania konsolidacyjne o wartości ponad 5 % PKB, których podstawą są trwałe działania strukturalne. Dwie trzecie tych działań dotyczą wydatków i przewidują znaczne cięcia wynagrodzeń i emerytur w sektorze publicznym, ograniczenie liczby pracowników administracji rządowej o 2 % (ekwiwalent pełnego czasu pracy) oraz usprawnienie działania przedsiębiorstw państwowych. Jeśli chodzi o dochody, w budżecie przewiduje się ograniczenie zwolnień z podatku, zwiększenie liczby towarów i usług objętych podstawową stawką VAT, podwyższenie podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych, podwyższenie podatku akcyzowego oraz bardziej skuteczne działania zwalczające unikanie zobowiązań podatkowych oraz nadużycia finansowe. Przewiduje się, że deficyt nadal będzie się zmniejszał i osiągnie wartość 1,8 % PKB w 2014 r. i 1 % PKB w 2015 r. Największe zagrożenia celów budżetowych dotyczą głównie sektora przedsiębiorstw państwowych oraz lokalnych i regionalnych władz samorządowych. W odniesieniu do salda strukturalnego przewiduje się, że fiskalna korekta strukturalna wyniesie ponad 7 punktów procentowych PKB w latach 2011–2012. Cel średniookresowy wynoszący -0,5 % PKB właściwie odzwierciedla wymogi paktu

stabilności i wzrostu. Jeśli chodzi o dług publiczny, przewiduje się, że osiągnie on wartość szczytową 115,7 % PKB w 2013 r., a następnie będzie stopniowo się zmniejszał.

(13) Powodzenie programu dostosowania gospodarczego zależy w znacznym stopniu od wdrożenia szerokiego wachlarza reform strukturalnych, które usuną ograniczenia oraz przeszkody stanowiące podstawę wieloletniego okresu gospodarczej stagnacji. Osiągnięto już zauważalne postępy. Trwają prace nad dalekosiężnym i ambitnym programem reform w obszarach rynku pracy, opieki zdrowotnej, budownictwa, sądownictwa oraz w odniesieniu do przepisów postępowania upadłościowego i ram prawnych, w tym w dziedzinie konkurencji. Nad wyraz skuteczna okazała się do tej pory również prywatyzacja. Bardziej nierówny postęp miał miejsce w przypadku przemysłów sieciowych. W szczególności w sektorze energetycznym dopracowania wymaga nadal wszechstronna strategia mająca na celu wyeliminowanie jego rosnącego zadłużenia poprzez zapobieganie rentom ekonomicznym.

(14) W chwili obecnej ma miejsce strategiczna rewizja funduszy strukturalnych z zamiarem wsparcia zatrudnienia wśród młodzieży i rozwoju konkurencyjności (w szczególności w odniesieniu do małych i średnich przedsiębiorstw). Nowe środki wzmacniają działania w obszarach dotyczących zatrudnienia, szkoleń i podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz dostępu do finansowania w kontekście MŚP.

(15) Portugalia podjęła szereg zobowiązań w ramach paktu euro plus. Wskazane zobowiązania oraz ich realizacja przedstawiona w 2011 r. dotyczą zwiększania poziomu konkurencyjności, wzrostu zatrudnienia oraz poprawy stabilności finansów publicznych przy jednoczesnym wzmacnianiu stabilności finansowej,

NINIEJSZYM ZALECA Portugalii podjęcie następujących działań w latach 2012–2013:

Wdrożenie środków określonych w decyzji wykonawczej 2011/344/UE i szczegółowo określonych w protokole ustaleń z dnia 17 maja 2011 r. oraz jego kolejnych uzupełnieniach.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący